

Dobrý deň, ŠURANY

MESTSKÉ NOVINY
DO KAŽDEJ
DOMÁCNOSTI

ROČNÍK: I.
1. VYDANIE
JANUÁR 2024

MILÍ ČITATELIA,

prijmite, prosím, niekoľko mojich myšlienok, ktoré vnímam ako vyprevedenie našich mestských novín na cestu k Vám.

Držite v rukách prvé číslo tlačového média, ktorého vydavateľom je po dlhých rokoch mesto Šurany. Jeho vedenie a poslanci mestského zastupiteľstva sa týmto spôsobom rozhodli zvýšiť informovanosť Vás, všetkých obyvateľov nášho mesta, o poslaní, zámeroch a dosiahnutých výsledkochestskej samosprávy, vrátane organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, a celkovo o dianí v Šuranoch, vo všetkých jeho mestských častiach. Aby nikto z Vás nebol ukrátený o informácie zo svojho mesta, tieto mestské noviny budú zadarmo distribuované do všetkých domácností. Jednoducho povedané, zámerom vydavateľa je, aby to boli noviny do každej rodiny.

V roku 2024 by malo vyjsť päť vydaní mestských novín. Skúsenosti z prvého roku ich vydávania a udalosti, ktoré život priniesie, nám uká-

žu, či táto frekvencia vydávania a stranový rozsah stačia alebo bude potrebné vydávať noviny častejšie a na viacerých stranách. Ako totiž už mnohí z Vás z médií vedia, Šurany sa pripravujú na výnimočnú megainvestíciu, ktorá výrazne presahuje nielen rámec nášho mesta, Nitrianskeho kraja a Slovenska, ale z hľadiska výkonových parametrov a rozvojových impulzov to má byť významný európsky, ba až svetový, projekt. O pripravovanej gigatovárni na výrobu batérií do elektromobilov, ktorá by mala v Šuranoch vyrásť, píšeme na inom mieste novín. Dá sa očakávať, že sprievodné a vyvolané investície s ňou spojené ovplyvnia a zdynamizujú v blízkej budúcnosti mnohé procesy v našom meste, čo si vyžiada aj zvýšený prísun informácií pre občanov.

Dovoľte mi, aby som aj prostredníctvom prvého čísla našich spoločných novín poželal každému z Vás v roku 2024 veľa zdravia, spokojnosti a vnútornej sily na prekonávanie prekážok. Toto úprimné želanie adresujem Vám všetkým aj v mene poslancov mestského zastupiteľstva s veľkou úctou a verím, že ho tak aj prijmete.

Marcel Filaga, primátor mesta Šurian

MESTO BUDE V TOMTO ROKU HOSPODÁRIŤ S VIAC AKO 9 MILIÓNNI EUR

SCHVÁLILI VYROVNANÝ ROZPOČET

Do roku 2024 vstúpili Šurany s vyrovnaným rozpočtom. Na koncoročnom zasadnutí mestského zastupiteľstva (MsZ) vo štvrtok 14. decembra 2023 poslanci schválili v rámci finančného a programového rozpočtu na tento rok celkové príjmy aj výdavky mesta vo výške 9 305 973 eur. Súčasne zastupiteľstvo zobralo na vedomie viacročný finančný a programový rozpočet mesta na roky 2025 a 2026.

Príjmy budú ešte predmetom úpravy rozpočtu mesta na rok 2024, pretože rozpis podielových daní zo štátneho rozpočtu bude známy až po ich zverejnení Ministerstvom financií SR. Budú tiež upresnené finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu na prenesené kompetencie pre základné školy, matričnú činnosť, evidenciu obyvateľov, Domov Jesienka Šurany a ďalšie.

(pokračovanie na 4. strane)

Z obsahu

	Poznáte poslancov mestského zastupiteľstva?	2. strana
	Čo priniesol Šuranom samosprávny rok 2023	3. strana
	Gymnázium má 85 rokov	4. strana
	Žofia Bosniaková – bola, je a bude symbolom dobra	5. strana
	Prvý mestský Reprezentačný ples	6. strana
	Chodec Jozef Malík v Sieni slávy	7. strana

V ŠURANOCH MÁ VYRÁŠŤ FABRIKA SVETOVÝCH PARAMETROV

JE REÁLNY PREDPOKLAD, ŽE ŠURANY BUDÚ SRDCOM ZELENEJ EKONOMIKY SLOVENSKA

Slovensko-čínska spoločnosť Gotion InoBat Batteries (GIB) má v Šuranoch postaviť fabriku na výrobu batérií do elektromobilov. Obria továreň by mala vyrásť na ploche 65 hektárov a malo by v nej nájsť prácu 1500 ľudí. Očakáva sa, že v prvom vývojovom štádiu dosiahne výrobnú kapacitu 20 GWh, má však potenciál svetových výrobných parametrov - dosiahnuť môže kapacitu až 40 GWh. S jej plným spustením sa ráta v roku 2026.

Spoločnosť GIB, ktorá je spoločným podnikom slovenskej firmy InoBat a čínskej Gotion High-Tech, o tejto megainvestícii uzavrela 22. novembra 2023 memorandum o porozumení s vládou Slovenskej republiky. Firma sa v ňom zaviazala, že gigafabriku začne stavať v roku 2024. Slovensko v duchu memoranda má poskytnúť spoločnosti dotácie, vysporiadať pozemky, pripraviť stavebnú parcelu a zabezpečiť pripojenie k elektrickej sieti.

Podľa Li Shena, predsedu predstavenstva Gotion High-Tech, má táto spoločnosť s podporou vlády Slovenskej republiky ambíciu vybudovať tento projekt ako najvyspelejšiu továreň na batérie s nulovou uhlíkovou stopou nielen v Európe, ale dokonca aj na celosvetovej úrovni. „Dúfame, že v budúcnosti bude Slovensko nielen svetovou jednotkou v produkcii áut na obyvateľa, ale aj v produkcii batérií na obyvateľa,“ uviedol Li Shen po podpise memoranda. Predseda spoločnosti InoBat Marián Boček doplnil, že spoločný podnik GIB je schopný urýchliť úsilie o dekarbonizáciu a umiestniť Slovensko a Európu do stredu zelenej ekonomiky. Z tohto pohľadu je reálny predpoklad, že srdce zelenej ekonomiky bude biť priamo v Šuranoch.

(pokračovanie na 4. strane)

POZNÁTE POSLANCOV ŠURIANSKEHO MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA?

V prvom čísle mestských novín prinášame základné informácie o poslancoch Mestského zastupiteľstva v Šuranech zvolených vo voľbách do orgánov samosprávy obcí (komunálne voľby) 29. októbra 2022 na volebné obdobie 2022 - 2026.

**Mgr.
Dušan Rampašek**
(SaS)

Volebný obvod č.1

Predseda komisie výstavby, územného plánovania a správy miestnych komunikácií. Člen komisie na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov

**MUDr.
Ján Kanás**
(SMER-SD)

Volebný obvod č.1

Podpredseda komisie sociálnej, zdravotníctva a bývania

**MUDr.
Daša Vizslayová,
PhD. (SaS)**

Volebný obvod č.1

Predseda komisie sociálnej, zdravotníctva a bývania

**Ing. Mgr. Alžbeta
Danielová**
(NEKA)

Volebný obvod č.1

Podpredsedníčka komisie školstva, kultúry, mládeže a športu

**Ing.
Róbert Polák**
(NEKA)

Volebný obvod č.1

Predseda komisie školstva, kultúry, mládeže a športu

Radoslav Štuha
(DOMOV-NÁRODNÁ
STRANA)

Volebný obvod č.1

Podpredseda komisie výstavby, územného plánovania a správy miestnych komunikácií. Člen komisie na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov

Miroslav Žvach
(NEKA)

Volebný obvod č.1

Podpredseda komisie životného prostredia, verejného poriadku a bezpečnosti

**Ing.
Igor Bartovič**
(SMER-SD)

Volebný obvod č.1

Predseda komisie životného prostredia, verejného poriadku a bezpečnosti

Karol Németh
(NEKA)

Volebný obvod č.1

Predseda komisie na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov

**Ing.
Miroslava
Zahoráková**
(NEKA)

Volebný obvod č. 2

Predseda komisie finančnej

**JUDr.
Lucia
Filagová**
(NEKA)

Volebný obvod č. 2

Podpredsedníčka komisie pre správu a predaj majetku mesta

**Pavol
Cvik**
(SMER-SD)

Volebný obvod č.3

Predseda komisie pre správu a predaj majetku mesta. Podpredseda komisie na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov

**Ing. Marcel
Rosina,
MBA**
(NEKA)

Volebný obvod č.4

Podpredseda komisie finančnej

(bližšie kontakty
na www.surany.sk)

ČO PRINIESOL ŠURANOM SAMOSPRÁVNÝ ROK 2023

Prvým uceleným rokom na bilancovanie výsledkov práce mestskej samosprávy zvolenej v komunálnych voľbách 29. októbra 2022 bol uplynulý rok. Čo priniesol mestu a jeho obyvateľom? Na prahu nového roka prinášame odpočet aktivít súvisiacich s plnením poslania a rozhodujúcich zámerov šurianskej mestskej samosprávy v roku 2023.

V Materskej škole na Ul. MDŽ prebiehali vlni práce s cieľom zníženia energetickej náročnosti. Foto: (msú)

- ✓ Vyčistenie a úprava povrchu bývalej skládky tuhého komunálneho odpadu, osadenie rampy, kamier, zábradlia a príprava skládky na rekultiváciu.
- ✓ Modernizácia osvetlenia a vyregulovanie ústredného kúrenia s cieľom zníženia energetickej náročnosti v MŠ MDŽ a MŠ Mostná vrátane elokovaného pracoviska Nitriansky Hrádok a ZŠ Bernolákova, vrátane mestskej športovej haly.
- ✓ Modernizácia osvetlenia Mestského úradu Šurany, výmena interiérových dverí za protipožiarne, vybudovanie dvoch nových kancelárií a odstránenie viacerých havarijných stavov v budove.
- ✓ Zavedenie nového systému zberu komunálneho odpadu z rodinných domov s cieľom znížiť tvorbu odpadu na území mesta Šurany.
- ✓ Prenájom pozemku pre výstavbu stanice operačného strediska záchranej zdravotnej služby.
- ✓ Dokončenie projektovej dokumentácie odkanalizovania časti Nitriansky Hrádok a odovzdanie Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s., (aktuálne vo fáze riešenia stavebného povolenia).
- ✓ Úprava parkovacej politiky v súlade so zákonnými predpismi a potrebami občanov.
- ✓ Otvorenie novej stomatologickej ambulancie a príprava na zapojenie sa do projektu Regionálneho centra integrovanej starostlivosti v Mestskej poliklinike Šurany.
- ✓ Dotácie pre športové a spoločenské organizácie zostali v rovnakej celkovej sume ako v predchádzajúcom roku.
- ✓ Žiadosť Miestnej akčnej skupine Cedron – Nitra o dotáciu 70 000 eur na realizáciu Športovo oddychového areálu v Nitrianskom Hrádku.
- ✓ Založenie redakčnej rady v súvislosti s vydávaním mestských šurianskych novín do každej domácnosti zdarma.
- ✓ Vyčlenenie finančných prostriedkov na vypracovanie projektu rekonštrukcie spoločenskej haly, vizualizácie sobášnej siene, vypracovanie projektu multifunkčného športového areálu v priestoroch centra voľného času.
- ✓ Realizácia transparentných výberových konaní, výsledkom ktorých sú traja noví riaditelia príspevkových organizácií mesta – mestskej polikliniky, mestskeho podniku služieb a Domova Jesienka.
- ✓ Realizácia transparentných výberových konaní, výsledkom ktorých je 7 nových zamestnancov mestského úradu a 2 noví príslušníci mestskej polície.
- ✓ Pietna spomienka pri príležitosti výročia úmrtia M. R. Štefánika spojená s ukázkami práce Čestnej stráže Prezidenta SR. Návrat tradičných dostihových pretekov po štvorročnej odmlke.
- ✓ Úprava areálu zberného dvora, nový prevádzkový poriadok zberného dvora.
- ✓ Podpora športových podujatí na území mesta (Šurianska desiatka / G-shock run, či pohárový futbalový zápas ŠK Šurany – Spartak Trnava, Majstrovstvá freestyle BMX PARK 2023) a podobne.
- ✓ Umiestnenie zberných nádob na triedený odpad na všetkých cintorínoch. Šurany patria k prvým samosprávam, ktoré na miestnych cintorínoch zaviedli zber elektroodpadu.
- ✓ Postupné odstraňovanie vizuálneho smogu, vytváranie čistejšieho verejného priestoru, výsadba stromov, kríkov, kvetov, úprava zelene v centre mesta a rozmiestnenie nových smetných nádob.
- ✓ Úprava úradných hodín mestského úradu s cieľom byť bližšie k občanom, viac úradných dní a dlhšie otváracie hodiny v stredu.
- ✓ Návrat prehliadky ochotníckych divadiel vo forme Šurianskych divadelných dní. 34. novodobý šuriansky jarmok s rekordnou účasťou na hlavnom jarmočnom koncerte skupiny Gladiátor a s prezentáciou obcí regiónu Miestnej akčnej skupiny Cedron Nitra.
- ✓ Rozmiestnenie lavičiek, smetných nádob pri Malej Nitre, vyčistenie brehov od náletových drevín, renovácia stavidla pri bývalom cukrovare, vytvorenie nových oddychových zón v spolupráci s miestnymi občianskymi združeniami, organizáciami, dobrovoľníkmi a Slovenským vodohospodárskym podnikom.
- ✓ Predstavenie štúdie individuálnej bytovej výstavby v časti Kostolný Sek, stretnutia s občanmi k danej téme. Odkúpenie pozemku potrebného k výstavbe Rozhl'adne v Nitrianskom Hrádku.
- ✓ Prvé aktivity v súvislosti so zriadením mládežníckej platformy v meste s cieľom participácie mladých na tvorbe verejnej politiky v meste Šurany.
- ✓ Zakúpenie nového náradia a nástrojov pre Mestský podnik služieb Šurany na opravy povrchov pozemných komunikácií na území mesta, vyčlenenie miest pre použité vianočné stromčeky.
- ✓ Oprava výmoľov a dier, renovácia dopravných značiek, dobudovanie časti chodníka v centre mesta, vybudovanie nového chodníka na šurianskom cintoríne.
- ✓ Realizácia veľkého množstva kultúrno-spoločenských podujatí (hudobné štvrtky, Mikulášske mestečko, stretnutie pri punči, stávanie májov, sprievod v predvečer 1. mája, pochovávanie basy, veľkonočné dielne, oslavy SNP s vojenskými ukázkami, výnimoční piloti, MDD, slávnostné akademie škôl a mnohé ďalšie).
- ✓ Podpora podujatí, koncertov, súťaže, kvízy, turnaje (Ludo Kuruc band s pásmom S úsmevom pre seniorov, Čo vieš o Šuranoch, Vianočná súťaž Mestskej lekárne, Zručnosti mladých hasičov, Turnaj futbalových nádejí 2023, Požitavská výstava vín a pod.).
- ✓ Zrekonštruovanie pódia na kultúrne podujatia, čím sa odbremenil mestský rozpočet od nákladov za prenájom externého pódia.
- ✓ Stretnutia s občanmi k téme zavedenia nového systému zberu komunálneho odpadu, zriadenie novej oficiálnej FB stránky mesta (pôvodná bola zneužitá).
- ✓ Úprava rokovacieho poriadku Mestského zastupiteľstva (MsZ) Šurany a zakúpenie hlasovacieho zariadenia s cieľom zefektívniť priebeh rokovaní MsZ.
- ✓ Zakúpenie ďalšieho vozidla na zber komunálneho odpadu (z finančných prostriedkov získaných z aplikácie úsporných opatrení v mestskej podniku služieb).
- ✓ Prepracovanie poisťných zmlúv majetku mesta v zmysle hospodárnosti a efektívnosti vynaložených finančných prostriedkov.
- ✓ Aktivity súvisiace so vznikom priemyselného parku a v súvislosti s pripravovanou výstavbou gigatovárne na výrobu batérií do elektromobilov.

GYMNÁZIUM V ŠURANOCH MÁ 85 ROKOV

ŠKOLA UŽ VYCHOVALA 6000 ABSOLVENTOV

Vykonať zmenu osobnosti žiaka na vchovaného a vzdelaného človeka pripraveného na štúdium na vysokej škole, pripraveného na život. To je rozhodujúce motto jubilujúceho

Gymnázia v Šuranoch, ktoré sa ako červená niť tiahne celou jeho 85 ročnou históriou.

Gymnázium vzniklo 1. decembra 1938 za zložitých okolností a ich dejinných súvislostí. Ako

povedala na slávnostnej akadémii k 85. výročiu vzniku gymnázia jeho súčasná riaditeľka Alžbeta Danielová, „škola prešla rokmi rôznymi organizačnými zmenami, rôznymi názvami, dĺžkou štúdia, no poslanie, prečo vznikla a aký je jej cieľ, sa zachováva dodnes“.

Na gymnáziu študovalo doteraz 6000 žiakov. Jeho absolventov možno stretnúť v deťoch nemocníc na Slovensku a v zahraničí, na letisku v Dubaji, v kanceláriách firiem výpočtovej techniky, v laboratóriách Slovenskej akadémie vied, na Úrade vlády SR, na chodbách parlamentu, na misiách po celom svete, v hlavných správach v televízii, v rôznych médiách, v talároch na súde až po Najvyšší súd SR, za katedrou základných, stredných i vysokých škôl na Slovensku a v zahraničí...

Škola prešla takmer kompletnou rekonštrukciou. „Prostredníctvom projektov z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR sme získali nové laboratórium výpočtovej techniky, stali sme sa IT akadémiou pre 21. storočie, dokonca najčerstvejšia správa, spomedzi 10 gymnázií v SR sme získali nový študijný odbor – gymnázium so zameraním na informatiku. Zapojili sme sa do tiež do množstva iných projektov, pomocou ktorých mohla škola skvalitniť svoj výchovno-vyučovací proces. Gymnázium spolupracuje s vysokými školami, získali sme Nórske granty z výzvy Ministerstva životného prostredia SR,“ uviedla v príhovore počas slávnostnej akadémie Alžbeta Danielová. A doložila, že v piatok 8. decembra 2023 pribudla škole kompletne zrekonštruovaná telocvičňa, za čo môžu byť vďační jej zriaďovateľovi, Nitrianskemu samosprávnemu kraju.

Podakovanie ako posolstvo do budúcnosti sa nieslo z priestorov šurianskeho spoločenského domu, kde sa slávnostná akadémia za prítomnosti protokolárnych hostí vo štvrtok 7. decembra 2023 konala, všetkým tým, ktorí stavali a stavajú pevné piliere šurianskeho gymnázia od jeho začiatku až dodnes.

Súčasťou osláv 85. narodenín školy bola v sobotu 25. novembra 2023 aj ďakovná svätá omša, ktorú celebrovali jej absolventi.

(op)

V ŠURANOCH MÁ VYRÁŠŤ FABRIKA SVETOVÝCH PARAMETROV

(Dokončenie z 1. strany)

„Výstavba gigatovárne svetového významu je skutočný míľnik nielen pre naše mesto, ale aj pre celú našu krajinu. Šurany sú preto pripravené v maximálnej možnej miere podporiť tento mimoriadny projekt, a tým podporiť nielen ďalší rozvoj mesta, ale v súvislosti so sprievodnými a vyvolanými investíciami aj rozvojové impulzy v rámci Nitrianskeho samosprávneho kraja a Slovenskej republiky,“ povedal na margo pripravovanej výstavby továrne primátor Šurian Marcel Filaga.

(op, a)

Otvorenia vynovenej telocvične sa zúčastnil aj predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja Branislav Becík (vľavo). Vpravo riaditeľka gymnázia Alžbeta Danielová. Foto: Renáta Kozlíková

MESTO BUDE V TOMTO ROKU HOSPODÁRIŤ S VIAC AKO 9 MILIÓNMÍ EUR

(Dokončenie z 1. strany)

V rámci bežného rozpočtu na rok 2024 sú bežné príjmy mesta rozpočtované celkovo vo výške 8 476 682 eur. Najvyšší podiel na bežných daňových príjmoch (spolu 5 654 547 eur) predstavujú tzv. podielové dane. Ide o výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve zo štátneho rozpočtu SR. Dane z majetku predstavujú príjem za daň z nehnuteľností, dane za tovary a služby, dane za špecifické služby (ostatné miestne dane a miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady). Nedaňové príjmy sú rozpočtované vo výške 237 100 eur. V rámci grantov a transferov počítajú bežné príjmy mesta v tomto roku so sumou 2 585 035 eur. Prevažnú časť týchto príjmov tvoria transfery

zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy a budú upresnené v rámci 1. úpravy rozpočtu.

Návrh rozpočtu mesta Šurany bol zverejnený na pripomienkovanie na úradných tabuliach mesta, na jeho webovom sídle a na Centrálny úradnej elektronickej tabuli od 28. novembra do 12. decembra 2023.

Hlavná kontrolórka mesta Šurany Jana Hučková odporučila mestskému zastupiteľstvu návrh finančného a programového rozpočtu mesta Šurany na rok 2024 schváliť a návrh viacročného finančného a programového rozpočtu mesta Šurany na roky 2025 – 2026 zobrať na vedomie. Tieto dokumenty bez pripomienok odobrila aj finančná komisia MsZ.

(op, MsÚ)

Úpravami k zníženiu energetickej náročnosti prešla vlni aj ZŠ Bernolákova. Foto: (msÚ)

ŠURANY - MESTO ŽOFIINO

BOLA, JE A BUDE SYMBOLOM DOBRA

V tomto roku si pripomínáme 415. výročie narodenia a 380. výročie úmrtia barónky Bosniakovej, ktorá sa stala legendou ešte za svojho krátko žívota.

Spomínam si celkom jasne: Bol 18. január 1992. A bol to môj veľký deň. Prvýkrát som mala vidieť telesné ostatky šurianskej rodáčky Žofie Bosniakovej, o ktorej múdrosti, charizme, odvahe, súcitnosti a dobrých skutkoch na hraniciach zázrakov, ba možno až za týmito hranicami, som čítala nespočetné množstvo článkov už od mala. Vyhľadávala som ich s nesmiernym záujmom, a rovnako tak som načúvala rozprávaniam mojej prababičky o tom, ako mladučka Žofia kráčala v zime bosá do šurianskeho kostola a jej krvavé stopy v snehu zohrievali bosé nohy slúžky, ktorá šla za ňou. Že pod jej nohou sa rozdojvoval Váh v čase, keď žila na hrade Strečno. Takéto legendy vznikali už počas jej života, pred stáročiami, šírili sa z generácie na generáciu a zachovali sa dodnes.

No nielen legendy vypovedajú o tom, že ľud v okolí Šurian a pod Strečnom si ctil Žofiu už za jej krátko žívota ako sväticu. Dejinné záznamy potvrdzujú, že barónka Bosniaková bola sociálnou bojovníčkou za práva poddaných. Podporovala chudobných, založila útulok pre bedárov. Ako píše Laco Zrubec v publikácii Žofia Bosniaková (krásavica zo Šurian - svätica zo Strečna), zachovali sa štyri listy písané peknou slovenčinou, v ktorých Žofia prosí o podporu pre chudobných respektíve prosí o požíveň pre hrad. Pomáhala chorým a biednym. Vždy stála pri tých najslabších, a keď nikto nechcel pochovať bratov zomrelých na morovú epidémiu, urobila tak sama. Nedbala na ohováračky a svoj neľahký údel statočne znášala až do smrti.

Bola prvou známou slovenskou šľachticou, ktorá sa prejavila ako ekonomicky činná osobnosť.

Žofia - životná téma spisovateľa a novinára Laca Zrubca

V onú sobotu pred 32 rokmi som prvýkrát stála pri drevenej rakve so skleneným vekom

Novinár a spisovateľ Laco Zrubec je pochovaný v rodinnej hrobke na šurianskom cintoríne. Žofia Bosniaková bola jeho životnou témou. Foto: Renáta Kozlíková

v kaplnke Loretto v Tepličke nad Váhom, kde spočívala takmer neporušená telesná schránka Žofie Bosniakovej. V tom čase bola Žofia už 348 rokov po smrti. Pamätám si na svoje pocity. Boli neskutočne silné. Prestupovala som z nohy na nohu, čo je znak, že som pri koreni niečoho veľmi hlbokého. Bola som nesmierne vďačná šurianskemu rodákovi, spisovateľovi Laco Zrubcovi, v tom čase redaktorovi týždenníka ŽIVOT, že mňa, kolegyňu z vtedajšieho denníka HLAS LUDU, a najmä Šurianku, zobral za Žofiou, najväčšou Šuriankou, do Tepličky. A tu je namieste povedať, že Laco Zrubec urobil pre uchovanie pamiatky Žofie Bosniakovej nesmierne veľa. Vari najviac zo súčasníkov. Fenoménu Žofie sa publicisticky venoval celý život, napísal spomínané dielo, román na hranici literatúry faktu, o jej živote a mravnom odkaze (1991) a dlhé roky zanietené apeloval na urýchlenie procesu jej blahorečenia.

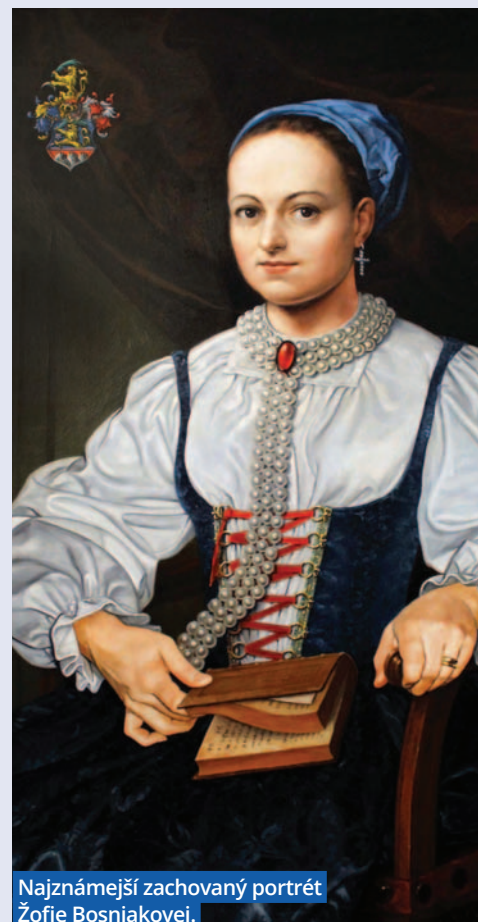
Veľmi si vážim, že som v kamenom Lorette mohla vidieť Žofinu telesnú schránku aj bez skleneného veka. Ešte viac mi do očí vystúpila bordovo-fialová farba jej brokátového rúcha aj biely čepček na hlave. Zanietený kostolník Jozef Majerčík mi ukázal hotový poklad: ornát pre kňaza, ktorý Žofia vyšívala pred takmer štyrmi stáročiami. Akoby bol zhotovený len včera! Farebné bavlnky nestratili nič zo svojej sviežosti.

Až do roku 2009, kedy oheň zničil veľkú časť zachovanej telesnej schránky Žofie Bosniakovej, sa pri jej rakve v Tepličke nad Váhom schádzali pútnici z viacerých krajín prosiaci o vyslyšanie. Z nich mnohí podali dôkaz o tom, že sila Žofiinho dobra im pomohla zmierniť trápenie. Na základe toho šurianski veriaci iniciovali petíciu za vyhlásenie Žofie Bosniakovej za svätú.

Pre ľudí bola sväticou už za života

Na 1. národnom kolokviu o mravnom odkaze barónky Žofie, ktoré pripravilo mesto Šurany spolu s mestským kultúrnym strediskom a Požítavským osvetovým strediskom na sklonku roka 1999, vtedajší správca Diecéznej knižnice Biskupského úradu v Nitre a nitriansky kanonik Ladislav Belás potvrdil, že proces príprav na Žofiino blahorečenie je v štádiu získavania a overovania historických faktov a dôkazov o jej dobrodení.

Žofiin neľahký, no cnostný, život; úcta, ktorú jej dobrodeniu preukazujú celé generácie, aj mravný odkaz jej životného poslania, vytvorenie tej najlepšej verzie jej samy, budú témami 2. národného kolokvia, ktoré mesto Šurany pripravuje na počesť 415. výročia jej narodenia a 380. výročia úmrtia v tomto roku.

Najznámejší zachovaný portrét Žofie Bosniakovej.

A nech už experti ohľadne blahorečenia rozhodnú akokoľvek a kedykoľvek, najúžasnejšie je, že prostý ľud Žofiu Bosniakovú pre jej skutky dobra uctieval ako sväticu už počas jej života. Jej meno sa dodnes spája s fluidom niečoho magického medzi nebom a zemou. Hovorí sa o nej ako o najpozitívnejšej žene našej histórie.

Šurianska barónka Žofia bola, je a bude symbolom dobra, ktoré všetci tak veľmi potrebujeme.

Ol'ga Prekopová

SÚŤAŽ PRE ČITATEĽOV

Aké významné výročia Žofie Bosniakovej si tento rok Šurany pripomínajú?

Odpovede posielajte do **20. februára** na e-mailovú adresu:

dobrydensurany@gmail.com

alebo poštou na adresu:

Mestský úrad,

Námestie hrdinov 1, 942 01 Šurany

s označením: **súťaž pre čitateľov.**

Odpovede môžete vložiť aj do schránky pred spoločenskou halou, Komenského 2, Šurany.

Traja autori správnych odpovedí získajú vecné ceny.

SÚŤAŽ PRE ČITATEĽOV

KALENDÁR KULTÚRNYCH PODUJATÍ MESTSKÉHO KULTÚRNEHO STREDISKA A SOARÉ DO KONCA APRÍLA

FEBRUÁR

- 11.2. **Detský fašiangový karneval** – spoločenská hala.
 13.2. **Pochovávanie basy** - fašiangový program - spoločenská hala.
 18.2. **Dokonalé dieťa** - divadelná komédia, hrajú L.Garajová-Schramková, A. Pajtinková, D. Žolčák a M. Jánoš - SOARÉ,
 25.2. **Čas pôstu** - pôstne jedlá - ochutnávka tradičných pôstnych jedál spojená s rozprávaním zaujímavého host'a - knižnica.

MAREC

Marec - mesiac knihy:

- Osobnosti Šurian - prezentácia významných osobností v Denom centre seniorov v Nitrianskom Hrádku, Kostolnom Seku a Domove sociálnych služieb Jesienka,
 - prednášky, exkurzie, infromatická výchova pre MŠ, ZŠ, a SŠ mesta - knižnica,
 - besedy v knižnici,
 - workshop - Druhá šanca knihy - pre žiakov ZŠ - knižnica,
- 4.3 - 10.3. **Týždeň slovenských knižníc** (25. ročník) - denné aktivity v knižnici pre verejnosť, beseda so spisovateľom Jurajom Červeňákom podľa dohody, tematické výstavy kníh vo vestibule knižnice,
- 12.3. **Black Band** - šláger hitparáda - spoločenská hala,
 20.3. **Pravda - komédia**, hrajú : M. Majeský, P. Sklár, S. Norisová

a H. Krajčiová - SOARÉ

- 16.3. **Deň ľudovej rozprávky** - celodenné aktivity pre návštevníkov spojené so slovenskou ľudovou rozprávkou - knižnica,
 22.3. **Noc s Andersenom** - nočné aktivity pre deti v knižnici (24. ročník)
 19.3. Veľkonočné tvorivé dielne v knižnici,
 21.3. Veľkonočné tvorivé dielne v DCS Nitriansky Hrádok,
 20.3. Veľkonočné tvorivé dielne v DCS Kostolný Sek,
 26.3. Veľkonočné tvorivé dielne v spoločenskej hale.

APRÍL

- "Žena - hrdinka"** - mesiac venovaný Žofii Bosniakovej v knižnici:
 - výstava výtvarných prác žiakov ZUŠ T. Sládkoviča v Šuranoch a žiakov ZŠ Šurian,
 - výstava dobových kostýmov,
 - výstava literárnych prác o Žofii Bosniakovej,
 - pečenie a ochutnávka bosniakov,
 - bibliografický leták Ž. Bosniakovej,
- 19.4. **Palacinkafest** - súťaž v pečení palacínok - spoločenská hala,
 20.4. **Queenshow** - koncert - hudobno-divadelná koncertatívna šou - SOARÉ.
 29.4. **Stavanie mája** v Kostolnom Seku a Nitrianskom Hrádku,
 30.4. **Lampiónový sprievod mestom s kultúrnym programom** - v spolupráci s OZ Spoločne ďalej a OZ Štvorlístok - amfiteáter.

PLESOVÚ SEZÓNU OTVORIL MESTSKÝ REPREZENTAČNÝ PLES

Prvý mestský Reprezentačný ples odštartoval v sobotu 13. januára šuriansku plesovú sezónu. Vyzdobená spoločenská hala, slávnostný červený koberec pri vstupe, skvelé predtancovanie Tamása Krištofa Kiss a Márie Nagyovej z novozámocného tanečného štúdia VIVA, výborná hudobná produkcia dídžeja Laciho Kotlára, ale aj chutné jedlo a dobrá nálada plesajúcich, to všetko dohromady vytvorilo pravú plesovú atmosféru.

Dámy vyvetrali plesové róby, páni slávnostné obleky, a mnohí sa rozhodli aj pre motýlika. Prvý mestský Reprezentačný ples svojou účasťou podporili poslanci Mestského zastupiteľstva v Šuranoch Róbert Polák, Marcel Rosina a Miroslav Žvach. Na parkete sa zvrátili aj vzácní hostia: Steven Cai a Marián Boček, predstavitelia čínsko-slovenskej spoločnosti Gotion InoBat Batteries, ktorá má v Šuranoch postaviť a prevádzkovať gigatováreň na výrobu batérií do elektromobilov. Tanec si užíval tiež veliteľ Čestnej stráže Prezidenta SR Andrej Tvrdoň.

Ako povedal na úvod primátor mesta Marcel Filaga, ktorý ples spolu s jeho zástupkyňou Miroslavou Zahorákovou otvoril, v živote je čas nielen na prácu, ale aj na zábavu. V duchu týchto slov prvý Reprezentačný ples mesta Šurian pokračoval po rozdání cien z bohatej tomboly až do skorých ranných hodín.

(op)

Vo víre tanca Steven Cai a vpravo za ním Marián Boček, predstavitelia čínsko-slovenskej spoločnosti Gotion InoBat Batteries. Foto: op

MIROSLAV ELIÁŠ O HISTÓRII RODU BOSNIAKOVCOV

PRÍBEH ŽOFIINÝCH PREDKOV

Útla knižočka o Bosniakovcoch predstavuje históriu rodu na pozadí vojen proti Osmanom, Tomáša Bosniaka - posledného pána šurianskeho panstva, jeho manželku Máriu Kendressyovú a jej málo známych predkov. Najnovšie archívne bádanie prináša pozoruhodné poznatky o Máriinej matke. Fakty napovedajú, že nie je náhodou pomenovanie Bosniakovej prvej dcéry (2. júna 1609) po babičke - Žofia Bosniaková.

Je to príbeh Žofiných predkov, veľkých bojovníkov, ktorí mreli na bojiskách s Turkami, a Žofia akoby si niesla rodinnú traumu po celý život. Táto publikácia prináša nové poznatky

a postrehy, vyvracia niektoré mylné historické tvrdenia, klišé a chybné preklady dokumentov. Je to aj príbeh Žofinej mladšej sestry Judity, ktorej potomkovia zdedili šurianske panstvo. Dedičia z rodov Károlyi, Motešický a Berchtold tu hospodárili až do konca 19. storočia (v rámci pôvodného panstva aj v Palárikove a Huli) a zanechali tu po sebe výraznú historickú stopu, ako mecenáši školstva, cukrovarníctva, mlynárstva a výstavby pôvodného kostola, z ktorého sa nám dodnes zachovala dvojica monumentálnych barokových veží.

(autor publikácie je známy historik a riaditeľ Mestského kultúrneho strediska Šurany)

S CELOŽIVOTNOU ZÁĽUBOU AŽ DO SIENE SLÁVY

ZASLÚŽENÁ POCTA JOZEFOVI MALÍKOVI

Deviaty november 2023 a Galavečer slovenskej atletiky sa navždy zapíšu do histórie športu v Šuranoch. Na slávnostnom vyhlásení ankety **ATLÉT ROKA** bol do **SIENE SLÁVY SLOVENSKEJ ATLETIKY** uvedený náš rodák **JOZEF MALÍK**. V atletickom hnutí pôsobil a pôsobí ako aktívny pretekár, tréner, rozhodca, funkcionár (dlhoročný podpredseda Slovenského atletického zväzu (SAZ), dlhoročný predseda Západoslovenského atletického zväzu, hlavný kontrolór SAZ, predseda Atletického klubu Šurany...)

Jozef Malík sa už vyše 55 rokov aktívne venuje rozvoju športu nielen v Šuranoch, ale aj v rámci celého Slovenska.

OČARILA HO CHÔDZA

Po absolvovaní Gymnázia v Šuranoch a VŠP v Nitre takmer celý život pracoval v Centre voľného času v Šuranoch. V rokoch 2004 až 2016 ho viedol ako riaditeľ. Už od detstva ho zaujímal šport, hlavne jeho kráľovná – atletika. V roku 1969 začal aktívne trénovať a súťažiť za TJ ELEKTROSVIT NOVÉ ZÁMKY. Venoval sa najmä behom na stredné a dlhé trate. Neskôr, počas vysokoškolského štúdia v Nitre, reprezentoval tamojší AC STAVBÁR. Práve počas nitrianskej anabázy sa na podnet Milana Gnotha začal venovať chôdzi, ktorá ho očarila. Postupne v tréningu vymenil nabehané kilometre za „našliapané“.

Prvé úspechy na seba nedali dlho čakať. V rokoch 1976-1978 získal 3 bronzové medaily na Majstrovstvách SR v chôdzi na 50 km. Osobné rekordy si vytvoril v roku 1977. Na 20 km časom 1:34:41,5 a na 50 km 4:32:20,6. Po základnej vojenskej službe, ktorú si odkrútil v DUKLE LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ,

sa vrátil do svojho rodného mesta, kde v roku 1979 založil spolu so **STANISLAVOM GRAUSOM** atletický oddiel TJ **LOKOMOTÍVA ŠURANY**.

DO KLUBU PRIBUDLI AJ BRATIA

Jozef Malík do klubu priviedol aj svojich štyroch mladších bratov, ktorým bol športovým a chodeckým vzorom. Samozrejme ich aj trénersky viedol a usmerňoval. **ONDREJ MALÍK** a **JURAJ MALÍK** žali úspechy hlavne v mládežníckych kategóriách. Ondrej sa chodzí venuje dodnes ako reprezentant SR v kategórii masters. V Borskom Mikuláši, kde dlhodobo žije, pôsobí aj ako tréner mládeže. Jeho dcéra **KLÁRA MALÍKOVÁ** bola svojho času Majsterkou SR a reprezentantkou SR v chôdzi (mládežnícke kategórie). Juraj žije so svojou rodinou v Brne. Najúspešnejší bol **ŠTEFAN MALÍK**, ktorý pre domáci klub vybojoval 4 tituly Majstra ČSSR v kategóriách od staršieho ziactva až po starší dorast. Po prestupe do Slávie UK Bratislava sa z neho stal dlhoročný reprezentant našej vlasti. Vrcholom jeho bohatej športovej kariéry vo farbách Slovenska boli jeho dve účasti na olympijských hrách. V Atlante 1996, kde Jozef bol vedúci atletickej časti výpravy, obsadil 21. miesto a v Sydney 2000 bol o priečku lepší. Z jeho štyroch vystúpení na majstrovstvách sveta dosiahol najlepší výsledok v Göteborgu 1995, kde dopochoďoval na 11.mieste. Vo Švédsku mu robil spoločnosť aj najmladší zo súrodeneckej chodeckej päťice Malíkovcov, **PETER MALÍK**. Toho pre porušenie štýlových pravidiel rozhodcovia diskvalifikovali. V roku 1997 boli Štefan a Peter členmi družstva SR na 50km, ktoré v Poděbradoch na Svetovom po-

hári družstiev vybojovalo 2. miesto. Ich osobné rekordy na 50 km mali punc svetovej kvality. Štefan dosiahol 3:48:52 a Peter 3:49:40.

DCÉRA ZUZKA: NA DRÁHE CHODECKEJ AJ ROZHODCOVSKEJ

V čase, keď už Jozefovi bratia končili s aktívnou športovou kariérou, on sa začal trénersky venovať svojej dcére **ZUZANE COSTIN MALÍKOVEJ**. Tá sa takmer okamžite zaradila do slovenskej špičky. V mládežníckych kategóriách k titulom Majsterky SR pridala aj skvelé umiestnenia na vrcholných podujatiach. Na juniorských MS v roku 2000 v Santiago de Chile 8. miesto, 2002 v Kingstone 5. miesto. Na ME juniorov 2001 v Grossete došliapala na šiestej priečke. Bez problémov prešla medzi seniorky. Debut ako „hrom“ zažila na OH 2004 v Aténach. Ako úplne neznáma mladá chodkyňa skončila na skvelom 21. mieste na 20 km. Pod piatimi kruhmi si ešte zasúťažila aj v roku 2008 v Pekingu. Klasifikovali ju na 32. mieste. Pekné 13. miesto a čas 1:32:14 (t.č. slovenský rekord) dosiahla na ME 2006 v Göteborgu.

Zúčastnila sa aj MS v Berlíne 2009 a Osake 2011. Úspešná bola aj na ME U23 (5. a 7. miesto) a Svetových Univerziádach (dve 6.miesta). Po ukončení aktívnej športovej kariéry sa vrhla na rozhodcovskú dráhu. Podarilo sa jej dosiahnuť najvyššiu medzinárodnú úroveň. V rozhodcovskom zbere pôsobila na MS 2023 v Budapešti a bude aj na tohtoročných Olympijských hrách v Paríži. Dnes žije v Írsku, kde spolu s manželom (bývalým chodcom) vychováva troch synov.

Pavol Sáráz

UŽITOČNÁ INFORMÁCIA

Majitelia psíkov, pozor na kliešte!

Už v marci sa začína jarná kliešťová sezóna, ktorá sa vyznačuje vysokým výskytom kliešťov najmä na trávnatých plochách, zahradách, lúkach... Chcel by som v tejto súvislosti upozorniť obyvateľov mesta Šurian, že kliešte predstavujú hrozbu nielen pre ľudí, ale aj pre zvieratá, hlavne pre psov. Prenášajú totiž nebezpečného krvného parazita – babeziózu. Základom je prevencia, aby kliešť nesal krv hostiteľa. Ludom preto extrémne odporúčam, aby psíkov ošetrili vhodným a overeným antiparazitikom,

Viac informácií a kvalitné prípravky u Vášho veterinára.

Patrik Ondrušek,
veterinárny lekár

Talent, húževnatosť a pevná vôľa dovedli šurianskeho chodca Jozefa Malíka (na snímke vľavo) až do Siene slávy slovenskej atletiky. Foto: archív

ŠURANY VČERA A DNES

RENÁTA KOZLÍKOVÁ A Z ARCHÍVU DEŽA NÉMETHA

Berchtoldov kaštieľ - severná časť r. 1879

Pohľad z Ulice Milana Rastislava Štefánika

Vtedajšie Stalinovo námestie, začiatok 50. rokov

Námestie hrdinov

Benzínka na Ulici SNP, 60. roky

Okružná križovatka

DOBRY DEŇ, ŠURANY - tlačové médium mesta Šurian, bezplatne distribuované do domácností. **Adresa vydavateľa:** Mesto Šurany, Námestie hrdinov č. 1, 942 01 Šurany, IČO 00 309 311. Ročník: 1. **Redakčná rada:** Renáta Kozlíková, Jana Kurucová, Karol Németh, Miroslav Žvach. **Predsedníčka redakčnej rady:** Oľga Prekopová. Tel.: 0907 172 968. E-mailová adresa: dobrydensurany@gmail.com. **Grafická úprava a tlač:** Tlačiareň MERKUR, s.r.o. Evidenčné číslo EV 6177/24/PT. ISSN 2989 - 347X. Autorské práva vyhradené. Nevyžiadané rukopisy sa nevracajú. Akékoľvek šírenie, rozmnožovanie textu, fotografií, grafov vrátane údajov v elektronickej podobe je možné len s písomným súhlasom vydavateľa. Vydané 25. januára 2024.